

Trøndelagsjordbruket: Et matkammers midt i landet

Trøndelagsfylkene er en sterk region for matproduksjon. Regionen har om lag en sjettedel av landets jordbruksareal, og står for 20 prosent av landets landbruksproduksjon.

- Ja, Trøndelag opprettholder sin andel av nasjonal matproduksjon innen de fleste produksjoner. Blant annet er det positivt med vekst i produksjon av storfekjøtt igjen, etter en liten nedgang, sier landbruksdirektør i Nord-Trøndelag, Kirsten Indgjerd Værdal.

- Samtidig har satsing på fjellandbruket i regionen bidratt til optimisme og nye arbeidsplasser.

Landbruksdirektør Tore Bjørkli i Sør-Trøndelag supplerer:

- Vi har i Trøndelagsregionen arbeidet strategisk over tid med å legge til rette for gode prosesser og samarbeid. Da er det gledelig å se at resultatene kommer, sier han.

Bjørkli forteller at Trøndelagsregionen har mer enn 200 småskala matprodusenter med en samla verdiskaping på 120 millioner kroner. Røros og Rørosmat er blant landets sterkeste merkenavn på lokalmat.

Arealressursene i regionen

Fem prosent av landarealet i Sør-Trøndelag og fire prosent i Nord-Trøndelag er jordbruksareal, til sammen ca. 1 750 000 dekar, eller fem ganger størrelsen på Trondheim kommune. Det utgjør 16 prosent av jordbruksarealet i Norge.

Tallene fremgår av NIBIOs nylig oppdaterte Arealbarometer for Nord- og Sør-Trøndelag. Barometrene viser samlet areal i fylkene, hvor mye som er landbruksareal, hva jorda egner seg til og hva den faktisk blir brukt til. Nytt av året er det at også nedbygd matjord blir vist.

Jostein Frydenlund er avdelingsleder for Landbrukskart i NIBIO, og har ansvaret for oppdatering og utvikling av Arealbarometrene. Han oppsummerer det slik:

- Trøndelag har gode forutsetninger for landbruk. Gunstig klima kombinert med at det meste av jordbruksarealene er fulldyrka jord gir godt grunnlag for verdiskaping.

- Melkeproduksjon er ryggraden

Jorda i Trøndelagsfylkene er velegna til åkervekster og eng. Jordbruk har vært drevet i århundrer her.

- Grovfôrbasert husdyrproduksjon, spesielt melk med tilhørende kjøttproduksjon, er ryggraden i Trøndelagsjordbruket, sier seniorrådgiver Laila Marie Sorte ved Fylkesmannen i Sør-Trøndelags landbruksavdeling.

- Melkeproduksjon står for mer enn halvparten av all verdiskaping i Trøndelagsfylkene, og hele 20 prosent av landets melkeproduksjon. Verdiskapinga til trøndersk melkeproduksjon utgjør 1,7 mrd. kroner, sier landbruksdirektør Bjørkli.

Stor variasjon

Bjørkli beskriver et mangfoldig og variert jordbruk både innen produksjoner og bruksstørrelser.

- Så spredte som jordbruksarealene i våre to fylker er, har vi ikke råd til å miste de små brukene om vi skal sikre produksjonsgrunnlaget i framtida og opprettholde en rasjonell drift uten mye transport, sier landbruksdirektør Bjørkli.

Trøndelagsregionen har også en betydelig kornproduksjon. Hele 22 og 35 prosent av arealene i drift i Sør- og Nord-Trøndelag blir brukt til kornproduksjon. Den nordlige grensen for drivverdig kornproduksjon i stor skala i Norge går i denne regionen.

Konkurransen om matjorda

Trøndelagsregionen har mye areal per innbygger. Likevel er det ofte stort press på å bruke matjord til andre formål når nye veger skal fram og næringsareal tilrettelegges. Det er bygget ned 12 500 dekar matjord i regionen fra 2004 til 2015. Det tilsvarer om lag tre ganger arealet til midtbyen i Trondheim.

Begge landbruksdirektører vektlegger jordvernet som høyeste prioritet framover. Mer enn noen gang er viktig å finne alternativer til å bruke dyrka jord når planer og enkeltsaker utarbeides.

- Etter at den nasjonale jordvernstrategien ble vedtatt, skal det svært store samfunnsinteresser til for at jordvernet skal vike, poengterer landbruksdirektør i Nord-Trøndelag, Kirsten Indgjerd Værdal.

Mer om Arealbarometeret

Arealbarometrene blir brukt av næring, forvaltning, og politikere når de trenger overblikk over arealressursene og samfunnsverdien av dem.

- I en tid med økende utfordringer knyttet til matproduksjon, klima og energi, vil informasjonsbehovet for planlegging og beredskap innen disse områdene også øke. Oppdaterte kart er en viktig del av beredskapen, sier Jostein Frydenlund.

Arealressurskartene fra NIBIO er tilgjengelige på web. Kommunevise Arealbarometer blir også laget.

Kontaktperson ved NIBIO

Jostein Frydenlund

Leder for avdeling Landbrukskart, divisjon Kart og statistikk ved NIBIO

Telefon: 45 28 87 14

E-post: jostein.frydenlund@nibio.no

Kontaktpersoner ved Fylkesmannens landbruksavdelinger i Nord- og Sør-Trøndelag

Kirsten Indgjerd Værdal

Landbruksdirektør i Nord-Trøndelag

Telefon: 74 16 81 94

Mobil: 90 09 84 41

E-post: fmntKVA@fylkesmannen.no

Tore Bjørkli

Landbruksdirektør i Sør-Trøndelag

Telefon: 73 19 92 44

Mobil: 91 52 26 87

E-post: fmsttbj@fylkesmannen.no

Lenker til kilder

- [Arealbarometrene](#) er lagt ved som pdf-er. Figurer, tekst og bilder kan brukes fritt.
- [Flere Arealbarometer](#)
- Detaljerte arealressurskart kan du se på: kilden.nibio.no/